

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Факультет здоров'я, фізичного виховання і спорту

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ, СПОРТ ТА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ: ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ

Матеріали

Всеукраїнської науково-практичної конференції

17 березня 2017 року ■ м. Київ

УДК 796.011.1:316.3 (082)
ББК 75я43
Ф50

Рекомендовано до друку Вченою радою
Факультету здоров'я, фізичного виховання і спорту
(протокол № 6 від 27 лютого 2017 р.)

За загальною редакцією *Огнев'юка В.О.*,
доктора філософських наук, професора,
академіка НАПН України

Редколегія:

В.О. Огнев'юк
Г.О. Лопатенко
Т.Г. Дерєка
О.В. Бісмак
В.В. Білецька
А.А. Боляк
О.М. Полянничко
О.О. Спесивих

Фізичне виховання, спорт та здоров'я людини: досвід, проблеми, перспективи (у циклі Анохінських читань) : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., 17 березня 2017 р., м. Київ / МОН України, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, Факультет здоров'я, фізичного виховання і спорту; за заг. ред. Огнев'юка В.О. ; [редкол : Лопатенко Г.О., Дерєка Т.Г., Бісмак О.В., Білецька В.В., Боляк А.А., Полянничко О.М., Спесивих О.О.]. — К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2017 р. — 272 с.

УДК 796.011.1:316.3 (082)
ББК 75я43

© Авторські публікації, 2017

© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2017

УДК 373.5:796(477-22) «1916»

Черпак Ю.В.,

*методист НМЦ гуманітарної освіти та виховання
Інституту післядипломної педагогічної освіти
Київського університету імені Бориса Грінченка*

ПРОБЛЕМИ ШКІЛЬНОГО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ: ВИСТУП О.К. АНОХІНА НА КИЇВСЬКОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ З'ЇЗДІ 1916 р.

У статті висвітлено основні положення виступу пропагандиста «тілесного виховання» Олександра Костянтиновича Анохіна на Педагогічному з'їзді Київського навчального округу (1916 р.), наведено резолюції З'їзду з питань фізичного виховання учнівської і студентської молоді.

Ключові слова: фізичне виховання, педагогічні з'їзди, О.К. Анохін.

Актуальність. Останнім часом українські дослідники виявляють стійкий інтерес до історії вітчизняної педагогіки, обумовлений необхідністю перегляду окремих принципів положень та картини історико-педагогічного процесу в цілому. Зокрема, розпочалося відновлення традицій вітчизняної педагогічної школи, повернення незаслужено забутих імен видатних учених-педагогів. Особливої уваги в цьому контексті заслуговує педагогіка другої половини ХІХ — початку ХХ ст., яка заклала підвалини народної освіти в цілому і шкільного фізичного виховання зокрема.

Сьогодні є достатня кількість праць педагогічного, психологічного, методичного характеру, присвячених теорії і практиці фізичної культури. Однак історико-педагогічні розвідки цієї теми досить нечисленні і розкривають лише окремі її аспекти. Так, недостатньо дослідженою, на наш погляд, є громадська діяльність видатних просвітителів того часу — О.К. Анохіна, В.К. Крамаренка та ін., які створили власні оригінальні концепції фізичного виховання молоді.

Кінець ХІХ — початок ХХ ст. характеризується появою у вітчизняній педагогіці певних протиріч, зумовлених суперечностями між традиційним вихованням дітей в дусі «самодержавства, православ'я, народності» і засобами виховання, орієнтованими на досягнення європейської педагогіки й реформування школи в дусі дитиноцентризму.

Саме в цей час було започатковано одну з важливих форм громадсько-педагогічного руху — з'їзди (повітові, губернські і загальноросій-

ські), які виконували роль тимчасових науково-педагогічних центрів і були засобом консолідації науково-педагогічних сил. На всеросійських з'їздах, що проходили наприкінці XIX — на початку XX ст., були озвучені практично всі педагогічні ідеї того часу.

Перші в Російській імперії педагогічні з'їзди проводилися в Україні й відіграли важливу роль у створенні народної школи, методик її роботи, вирішенні проблем, пов'язаних із становленням системи освіти [3, с. 5]. Крім того, з'їзди в Україні вирізнялися більшою демократичністю і свободою висловлення думок, ніж подібні зібрання у центральних регіонах Росії [2]. Матеріали цих зібрань вражають напруженістю пристрастей, неординарними думками щодо проблем народної освіти і глибокою вірою в її суспільну значущість.

Серед інших на з'їздах розглядались і проблеми фізичного виховання дітей шкільного віку. Зокрема, VII-ма секція Педагогічного з'їзду Київського навчального округу (12–19 квітня 1916 р.) мала назву «Фізичне виховання в його відношенні до морального».

На її засіданні були заслухані доповіді лікарів Г.С. Болевського («Роль лікаря у школі»), В.К. Крамаренка («Необхідні покращення у справі формування фізичного виховання в чоловічих середньо-навчальних закладах»), О.К. Анохіна («Гімнастика, спорт та ігри в середній школі та організація фізичних вправ як фактор морального виховання») та Д.М. Янковського («Весняні прогулянки, дитячі травневі спілки, саджання дерев і практичне ознайомлення учнів з природою») [4, с.13].

Особливої уваги заслуговує виступ видатного пропагандиста «тілесного виховання» Олександра Костянтиновича Анохіна. Свій виступ він присвятив питанням гімнастики, спорту та іграм «не як лікар, а як рядовий учитель гімнастики, який працює 12 років на цих теренах», він охарактеризував гімнастику як науку і мистецтво, як творчість та особливу точну науку, один з чинників успішного фізичного виховання [1, с. 559]. О.К. Анохін сформулював базові положення: «гімнастика повинна відбуватися в умовах гігієнічності усєї будівлі»; «природність рухів — це вільна творчість рухів і безпосередність самої краси»; «гімнастика повинна давати дитині ряд практичних навичок, необхідних у повсякденному житті, і навчити економії енергії, в результаті чого дитина повинна бути господарем свого тіла, господарем своїх рухів, а не рабом» [1, с. 560].

Спорт О.К. Анохін у своїй доповіді назвав репетицією «боротьби за існування». На його думку, спорт «як вільний прояв діяльності в нашому тілі є прекрасним показником життєрадісності дитини».

При цьому він звернув увагу, що «надмірне захоплення спортом створює азарт, шкода якого для здоров'я, для психіки і для моральності учнів надзвичайно велика» [1, с. 560]: «отупілість і розумовий кретинізм деяких спортсменів, моральне здичавіння і досить слабка етика при надмірно азартному захопленні деякими видами спорту, особливо під час змагань і в гонитві за рекордами, гідні засудження». І далі: «Азарти не місце в школі. Повинен бути педагогічний спорт. Спортом необхідно займатися поза уроками, під керівництвом досвідчених спеціалістів з належною педагогічною підготовкою і, звісно, під наглядом лікаря» [1, с. 561]. Для школи О.К. Анохін рекомендував такі види спорту: зимою — лижі, ковзани, катання з гори, боротьба, фехтування, бокс, гімнастика; влітку — гребля, плавання, стрільба (з лука і з вогнепальної зброї), легка атлетика (біг, стрибки, метання), велосипед та ігри, переважно народні (лапта, городки), а також лаун-теніс тощо [1, с. 561].

Олександр Костянтинович високо оцінив роль ігор у фізичному вихованні учнів: «Фізичне виховання без ігор абсолютно немислиме. Ігри не лише школа соціалізації, але найкращий прояв характеру дитини». І далі: «Виховне значення ігор настільки велике, що одними іграми можна було б з успіхом замінити у крайньому разі третину усієї мінімальної програми середньої школи» [1, с. 561]. Усі види ігор він поділив на дві групи: ігри одиночні та ігри партійні (мається на увазі ігри партіями, групами, тобто групові ігри), які однаково «різноманітно впливають на характер та соціальні інстинкти дітей, доповнюючи одні іншими і створюючи струнку систему фізичного і морального виховання». Усі фізичні вправи О.К. Анохін поділив на декілька видів: 1) розвиток тіла; 2) розвиток органів чуттів; 3) виховання тіла та його рухів; 4) виховання волі. Як підсумок він зауважив, що гімнастика, спорт та ігри є потужними чинниками педагогічного впливу на учнів [1, с. 562].

Виступ став поштовхом до дискусії, під час якої О.К. Анохін вкотре наголосив на необхідності створення саме національної системи шкільного фізичного виховання [1, с. 571]. У результаті Київський педагогічний з'їзд прийняв деякі резолюції з цього питання:

1. З метою контролю за перебігом психічного та фізичного розвитку учня З'їзд визнає необхідним, щоб шкільний лікар став ближче до учнів та їхніх батьків.

2. З'їзд визначив необхідні напрями діяльності шкільного лікаря з метою повного вивчення фізичної, нервової та психічної складових здоров'я учнів.

3. Шкільний лікар має перебувати в навчальному закладі протягом усіх уроків.

4. Шкільний лікар повинен стати партнером учителя і вихователя у вирішенні питань не лише фізичного, а й психічного здоров'я школярів.

5. Необхідно, щоб у школі був досвідчений лікар-куратор: важливо вчасно визначити ненормальності душі, не менш важливо вчасно визначити й тілесну хворобу.

6. Для підготовки шкільних лікарів бажана установа при університетах спеціальних кафедр вивчення дитячої психології та експериментальної педагогіки (педології).

7. Службовий статус шкільного лікаря має бути таким, як статус учителя.

8. Необхідно ознайомити вчителів з основами шкільної гігієни і фізичного виховання для спільної роботи зі шкільним лікарем і керівником фізичного виховання.

9. Для якісного фізичного виховання необхідно ввести у школі посаду керівника фізичного виховання із спеціальною теоретичною і практичною підготовкою.

10. Відкрити при навчально-окружних управліннях однорічні курси з фізичного виховання з правом вступу на ці курси осіб із середньою освітою.

11. Заснувати центральну вищу навчальну установу — «Інститут фізичного виховання».

12. Виділити для фізичного виховання не менше однієї години щоденно в кожному класі.

13. Ввести в систему фізичного виховання в середній школі певний план, пов'язавши фізичне виховання з питаннями морального та естетичного виховання.

14. У комісіях спеціалістів виробити національну систему фізичного виховання, відповідно до побутових і природних умов даної місцевості.

15. Заняття шкільним спортом мають проходити в позаурочний час під керівництвом спеціалістів і під наглядом лікаря.

16. Ігри повинні займати відповідне місце, в молодших класах переважаючи над усіма іншими фізичними вправами. Характер і послідовність ігор мають відповідати психічному та фізичному розвитку учня.

17. Створити доцільне в санітарно-гігієнічному відношенні облаштування шкільних приміщень.

18. Облаштувати при кожному середньому навчальному закладі гімнастичний зал і майданчик для рухливих ігор.

19. Бажана організація у школах весняних свят, шкільних садів, показових полів, дач-колоній та інших засобів практичного ознайомлення учнів з природою.

20. З метою нервово-психічного і фізичного оздоровлення учнівської молоді бажано облаштування загальноосвітніх шкіл по можливості ближче до природи за типом лісових гімназій [4, с. 45–47].

Таким чином, на прикладі одного яскравого виступу на одному з педагогічних з'їздів можна зробити висновок про значущість ролі цих «зібрань» не тільки для пошуку ефективних форм організації народної освіти, але й для вирішення нагальних проблем фізичного виховання дітей та молоді.

Резолюції педагогічних з'їздів є справжніми історичними документами і відображають основні положення педагогічних концепцій провідних науковців того часу, в тому числі й у сфері фізичного виховання молоді, та свідчать про усвідомлення суспільством важливості фізичного розвитку підрастаючого покоління.

В історію вітчизняної педагогічної науки О.К. Анохін увійшов як теоретик фізичного виховання, педагог-новатор, популяризатор спорту, голова Київського олімпійського комітету. Він розробив власну систему фізичного виховання, що ґрунтується на принципах народності та науковості, пройшла випробування часом, не втративши своєї актуальності, і заслуговує на вивчення та популяризацію.

ДЖЕРЕЛА

1. Анохин А.К. Гимнастика, спорт и игры в средней школе и организация физических упражнений как фактор нравственного воспитания // Труды Киевского педагогического съезда. 12–19 апреля 1916 года / Киевский учебный округ. — Киев : Тип. Т-ва И.Н. Кушнарев и К., 1916. — С. 558–564.
2. Бадья Л. Учительські з'їзди та курси на Україні у 70-ті роки XIX ст. / Лариса Бадья [Електронний ресурс]. — Режим доступу :http://library.udpu.org.ua/library_files/psuh_pedagog_probl_silsk_shkolu/23/visnuk_25.pdf. — Назва з екрана.
3. Вдовенко В.В. Проблеми початкової освіти України в роботі педагогічних з'їздів (1861–1920) : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд пед. наук : 13.00.01 / Вікторія Віталіївна Вдовенко. — К., 2005. — 19 с.
4. Педагогический съезд. 12–19 апреля 1916 года в г. Киеве / Киевский учебный округ. — Киев : Тип. Тов-ва И.Н. Кушнарев и К., 1916. — 48 с.

В статтє освещены основные положения выступления выдающегося пропагандиста «телесного воспитания» Александра Константиновича

ЗМІСТ

Білецька В.В., Ясько Л.В.

ВПРОВАДЖЕННЯ АКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ
У ПРОЦЕС ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ
«ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ» 3

Бистра І.І., Гаврилова Н.Г.

ОЦІНКА РОЗВИТКУ КООРДИНАЦІЙНИХ ЗДІБНОСТЕЙ
У СТУДЕНТІВ ВНЗ 9

Бісмак О.В.

РОЛЬ ЗАСОБІВ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ
У ЛІКУВАННІ ХВОРИХ НА ВАРИКОЗНЕ РОЗШИРЕННЯ ВЕН
НІЖНИХ КІНЦІВОК 15

Боляк А.А., Боляк Н.Л.

НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ
ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ —
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ 22

Бугаевский К.А., Михальченко М.В.

ПРАКТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ
ФИЗИЧЕСКОЙ РЕАБИЛИТАЦИИ
ПОСЛЕ ПЕРЕНЕСЕННОГО КЕСАРЕВА СЕЧЕНИЯ 29

Вржесневський І.І., Орленко Н.А., Ємець В.Т., Янішевський Ю.В.

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ НЕПРОФІЛЬНИХ ВИШІВ
ЯК ПЕДАГОГІЧНИЙ КОНСТРУКТ
У СУЧАСНИХ КОНТЕКСТАХ 39

Гаврилюк С.М., Поліщук О.В.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
ФАХІВЦІВ ІЗ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ 44

<i>Гацко О.В., Соляник Т.В.</i> СТАВЛЕННЯ СУЧАСНИХ СТУДЕНТІВ ДО ОЗДОРОВЧОЇ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ	54
<i>Дерека Т.Г., Туманова В.М.</i> ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ: СУЧАСНИЙ ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ	60
<i>Зеленюк О.В., Чекмарьова В.В., Бикова Г.В.</i> ОЗДОРОВЧО-ПРОФІЛАКТИЧНЕ ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ (ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ)	66
<i>Іскра У.В., Палуб Р.В., Павлюк А.А.</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНОГО ТА ДІЄВОГО СТАВЛЕННЯ ДО ЗДОРОВ'Я У ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ВНЗ	72
<i>Єретик А.А., Тупиця Ю.І.</i> ОСНОВА ЗАСОБІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ	82
<i>Кобеньок Г.В., Яценко С.П.</i> ЕКОЛОГІЧНІ СТЕЖКИ ЯК ОСОБЛИВИЙ ВИД ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	87
<i>Кожанова О.С., Косік Н.Л., Косік М.С.</i> ІСТОРИКО-СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ДЬОРТ-ДЖАМПІНГУ В УКРАЇНІ	96
<i>Кожанова О.С., Гнутова Н.П., Гнутов Є.І.</i> ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ШВИДКІСНИХ ЗДІБНОСТЕЙ В УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ ПІД ЧАС ГРИ У ВОЛЕЙБОЛ	103
<i>Колумбет О.М.</i> АНАЛІЗ ВІДНОШЕННЯ МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ ДО СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ У ВНЗ	110
<i>Лахтадир О.В., Євдокимова Л.Г., Коротя В.В.</i> ПСИХОЛОГІЧНІ УМОВИ І ЧИННИКИ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОФІЛЮ	115
<i>Лопатенко Г.О.,</i> SPORT PRODUCT FROM A MARKETING POINT OF VIEW	122

<i>Ляшенко В.М., Туманова В.М., Корж Є.М.</i>	
ДОСЛІДЖЕННЯ ЦІННІСНО-СМИСЛОВОЇ СФЕРИ ОСОБИСТОСТІ СПОРТСМЕНІВ	129
<i>Маишталір В.І.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО ВАЖЛИВОЇ ЯКОСТІ УЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ — СПЕЦИФІЧНОГО СПРИЙМАННЯ	134
<i>Морозова С.М., Магера Т.Г.</i>	
ІПЛАТЕС ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНИХ ЯКОСТЕЙ	141
<i>Неведомська Є.О., Буко А.Я.</i>	
АНАБОЛІЧНІ СТЕРОЇДИ І СПОРТ: ЗА І ПРОТИ	146
<i>Неведомська Є.О., Кадун К.О.</i>	
ЖИТТЯ МОЛОДІ БЕЗ НАРКОТИКІВ	155
<i>Омері І.Д., Данило Л.І.</i>	
ВИКОРИСТАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОЗВИТКУ ТВОРЧОЇ УЯВИ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	164
<i>Петрова С.М., Іванова С.В.</i>	
ЗНАЧЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ СТАНОВЛЕННЯ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ-СИРОТИ	169
<i>Пітенко С.Л., Швець С.В.</i>	
ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЯ У ХАРЧОВІЙ КОРЕКЦІЇ ОСТЕОПОРОЗУ	179
<i>Полковенко О.В., Тимчик О.В.</i>	
ВАЖЛИВІСТЬ СУПРОВОДЖЕННЯ ЛЕКЦІЙ ПРЕЗЕНТАЦІЙНИМ МАТЕРІАЛОМ У ФОРМАТІ POWER POINT ПРИ ВИКЛАДАННІ КУРСУ АНАТОМІЇ У ВИЩІЙ ШКОЛІ	185
<i>Дерека Т.Г., Полянничко О.М.</i>	
МЕТОД ПРОЕКТІВ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ОСОБИСТІСНО ПРОФЕСІЙНИХ ЯКОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ	191
<i>Портна І.Л., Іванько В.В.</i>	
ВПЛИВ ІНДИВІДУАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ЧЛЕНІВ ГАНДБОЛЬНОЇ КОМАНДИ НА РІВЕНЬ МІЖОСОБИСТІСНИХ ВЗАЄМОСТОСУНКІВ	197

<i>Присяжнюк С.І.</i>	
СУЧАСНИЙ СТАН РОЗВИТКУ ТА ПРОБЛЕМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ	202
<i>Присяжнюк С.І.</i>	
ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ТРЕНУВАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ З УЧНЯМИ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ З ГРЕКО-РИМСЬКОЇ БОРОТЬБИ ПІД ЧАС УРОКІВ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ	214
<i>Пушкарьов Ю.В., Попов І.В.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ ОЗДОРОВЧОГО ВПЛИВУ РІЗНИХ ЗАСОБІВ БАСКЕТБОЛУ ТА ВОЛЕЙБОЛУ	223
<i>Рижковський В.О.</i>	
ВПЛИВ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ НА ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СТАН МІОКАРДА ПРИ ПЛАНОВОМУ ХІРУРГІЧНОМУ ЛІКУВАННІ ХРОНІЧНОГО КАЛЬКУЛЬОЗНОГО ХОЛЕЦІСТИТУ ІЗ СУПРОВІДНОЮ СЕРЦЕВО-СУДИННОЮ ПАТОЛОГІЄЮ	227
<i>Сегеда Т.П.</i>	
ВИКОРИСТАННЯ НАНОМАТЕРІАЛІВ ТА НАНОТЕХНОЛОГІЙ В СУЧАСНІЙ МЕДИЦИНІ	234
<i>Спесивих О.О.</i>	
ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМИ УСПІШНОСТІ У СПОРТІ	239
<i>Тимчик О.В., Слободянюк Є., Погребний В.</i>	
ВПЛИВ ФІЗИЧНИХ НАВАНТАЖЕНЬ НА ОРГАНІЗМ СТУДЕНТІВ	244
<i>Харченко Г.Д.</i>	
ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ СПОРТСМЕНІВ ПРИ МІОФАСЦІАЛЬНОМУ БОЛЬОВОМУ СИНДРОМІ ПЛЕЧОВОГО ПОЯСА	251
<i>Черпак Ю.В.</i>	
ПРОБЛЕМИ ШКІЛЬНОГО ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ: ВИСТУП О.К. АНОХІНА НА КИЇВСЬКОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ З'ЇЗДІ 1916 р.	261

Наукове видання

**ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ, СПОРТ ТА ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ:
ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ
(у циклі Анохінських читань)**

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції

**17 березня 2017 року
м. Київ**

За подані матеріали відповідають автори.

Видання підготовлене до друку в НМЦ видавничої діяльності
Київського університету імені Бориса Грінченка

Завідувач НМЦ видавничої діяльності *М.М. Прядко*
Відповідальна за випуск *А.М. Даниленко*
Над виданням працювали: *О.А. Марюхненко,*
Л.Ю. Столітня, Т.В. Нестерова, Н.В. Клименко